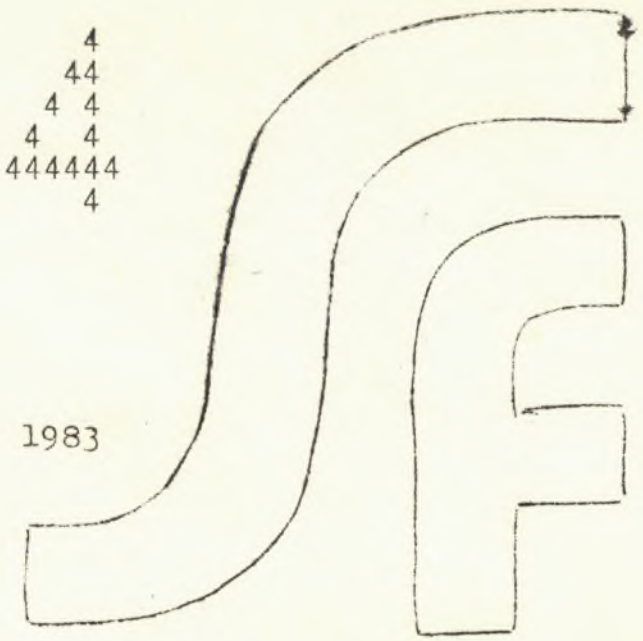

OBSAH

1.str. Obsah
2. „ Vyhlášení soutěží o cenu Karla Čapka a huňáče zeleného /AMP,PP/
3. „ Eurocon 8- Fantazija /Miloš Podpěra/
4. „ Dzierżoniowskie dni fantastyki /J.O./
5. „ Jiří Kuřina: BASIC SCIENCE FICTION
6. „ Robert Henlein-Cesta slávy /recenze s ukázkami-Stanislav Švachouček
13. „ Generák Z. Byš-ekhli NKA: Kobouzdý rompad
14. „ Josef Zelenka: O tvém vesmíru /verše/
15. „ Hvězdné války /Pagi/
16. „ Přírůstky do SF knihovny /XRS/
17. „ Dmitrij Bilenkin: Záleží na hledisku
21. „ Třetí kosmickou nad Francií /jnh/
24. „ Poznámky k taxonomii huňáče zeleného /redakce/
+1 „ Příloha: Obrázky Bohuše Tomeše

počet stran: 24+1

SF: Fanzin /vědecko-fantastický zpravodaj a informátor/ pro vnitřní potřebu SFK při FO SSM MFF UK, vychází neperiodicky 5-7 krát ročně. Náklad 200 výtisků.
Šéfredaktor: Miloš Podpěra Na 4. čísle spolupracovali Z. Rampas, M. Semíková, J. Kuřina, redakční uzávěrka 31.10.1983
Adresa redakce: kolej Hvězda 32A/2A, 162 08 Praha 6- Petřiny
Neprodejný - zdarma

FV SSM 2132/83

H U Ň Á Č +++ H U Ň Á Č +++ H U Ň Á Č +++ H U Ň Á Č

A je to opět tadv! SFK FO SSM MFF UK /tj. náš klub/ vyhlašuje 5. ročník literární soutěže. První a jedinou cenou bude již počtvrté

h u ň á č z e l e n ý /Villoidus viridis SF ssp. 1984/

V lépe informovaných kruzích se proslýchá, že odchyt živého/!!!/ huňáče bude proveden v březnu 1984 v prostoru Neoplesis.

Soutěže se mohou zúčastnit prostřednictvím některého z čsl. SF klubů pouze dosud tiskem nepublikované povídky, jakož i díla z ostatních literárních forem. Ale pozor! Z jednoho klubu mohou být přihlášena díla v celkovém maximálním rozsahu 40stran normalizovaného strojopisu. Prosíme kluby, aby soutěžní příspěvky zasílaly v jedné zásilce. Uzávěrka je 29. února 1984.

AMP

§ § § § §

m l o k = = m l o k = = m l o k = = m l o k = =

Klub přátel SF SSM VŠCHT v Pardubicích vyhlašuje 2. ročník soutěže o cenu Karla Čapka za nejlepší amatérskou povídku žánru science-fiction. Původní příspěvky/ve třech kopiích, normovaným strojopisem/, které se dosud nezúčastnily žádné soutěže, zasílejte na adresu: Klub přátel SF, Studentská 200, 53009 Pardubice. Uzávěrka soutěže je 31.1.1984, výsledky budou zveřejněny na celostátním setkání autorů a milovníků SF Parcon´84, které proběhne v dubnu příštího roku v Pardubicích. Příspěvky nepodepisujte, na zvláštní papír uveďte jméno a adresu, rodné číslo, povolání, vzdělání a dosavadní publikační činnost. Příspěvky se nevracejí a jsou k dispozici pořadatelům.

pp

Pořadatelé Parconu´84 nabízejí klubům i nadaným osamělcům možnost uspořádání vlastního programu v maximální délce dvou hodin. Předběžné nabídky s požadavky na prostor, čas a technické vybavení zasílejte do Pardubic na výše uvedenou adresu.

AMP

FV SSM 2133/83

E U R O C O N 8 - F A N T A Z I J A

Festival znanstvene fantastike, Ljubljana, Cankarjev dom, 16.-18.9.83

Shodou příznivých okolností mi bylo dopřáno zúčastnit se letošního setkání evropského fandomu v jugoslávské Lublani. Pořadatelem festivalu Eurocon 8, konaného pod záštitou předsedy slovinského republikového výboru pro kulturu, byla Sekce pro spekulativní umění /SSU-ŠOLT/ z Lublaně a DLZF Nova, to jest lublaňský SFK. Čestnými hosty setkání, jehož se zúčastnilo přes 400 fanoušků z více než deseti zemí Evropy, byli Brian Aldiss, známý autor a president organizace autorů World SF a Vid Pečjak, nejlepší slovinský autor SF. Místem konání se stal Kulturní dům Ivana Cankara, krátce Cankarjev dom. Je to vlastně takový Palác kultury v malém; celkem šest sálů má kapacitu 1500 míst, přičemž do největšího z nich, Střední dvorany, se vejde 700 diváků. Organizátoři měli tedy k dispozici důstojný stánek s mnoha možnostmi, jichž také náležitě využili.

Program byl zahájen v pátek 16.9. odpoledne ve Stř. dvoraně promítáním sovětského filmu Solaris. Zároveň s tím se otevřel tzv. videokabinet v Novinářském středisku, tedy promítání filmů z videokazet na monitory- bylo možno si vybrat ze čtyř filmů. Zasedací sál I se stal hernou- bylo zde možno hrát buď deskové hry / mj. kosmická verze "člověče, nezlob se!", šach na "šachovnici" se šesti úhelníkovými políčky, raketami místo figur a meteority jako pěšci ..., nechyběly zde samozřejmě různé verze hvězdných válek/ anebo hry na stolních počítačích /kromě jiných se zde hojně hrála jednodušší forma i u nás známých "invajzníků"/. A večer už se Eurocon rozeběhl naplno. Po slavnostním zahájení se opakovala odpolední Solaris, současně se v Malé dvoraně promítal film Ostrov Země a v Okrouhlé dvoraně hrál záhřebský soubor MD drama Hospodář Senc jug. autora Jelančiče-Buzimského.

Sobotní a nedělní program probíhal podle téhož schématu jako v pátek. Malá a Střední dvorana sloužily jako kinosály, z celkové nabídky alespoň některé: The Demon Seed /Ďábelské símě/, Sedmý kontinent, skvělá parodie Dark Star /Temná Hvězda/, nám z Ponrepa známý Zardoz a Alphaville, no a samozřejmě i II. díl Hvězdných válek, The Empire Strikes Back. Ve videokabinetu bylo zase možno idět kromě Vetřelce a Planety opic krásnou věc The Wizard of Oz/čaroděj z Ozu/, západoněmecké One! a Das Gespenst der Freiheit /Strašidlo svobody/, z těch krátkých stojí za zmínku italský La Nascita di Guerre Stellari /Rodina Hvězdných válek/ o natáčení a trucích slavné série.

Hlavními programy v Okrouhlé dvoraně byly besedy a panelové diskuse. V sobotu se fanouškům představil Brian Aldiss, v neděli pak Vid Pečjak. Panelové diskuse se týkaly témat i pro nás zajímavých: fanouškovství-fenomen SF, vizuální SF, obavy a strach o přežití civilizace, utopie v SF... I videokabinet, ač neukázal ani polovinu slibovaného programu /mj. všechny díly Star Wars, Vesmírná odyssea 2001, E.T./ si na nedostatek diváků nestěžoval. Komu tohle všechno nestačilo, mohl zajít do některého z přísálí. V prvním byla výstava knih a fanzinů zúčastněných zemí, ve zvláštních vitrínách pak díla čestných hostů. V tom druhém potom výstava SF výtvarného umění, svými plastikami se zde zúčastnili mladí slovinští autoři, v obrazové části díla jugoslávských, bulharských a italských umělců. S jedním z nich, Bulharem Dimitarem Jankovem, se mi podařilo navázat kontakt, a tak možná se i jeho díly setkáme i u nás.

Centrem všeho dění se stal bufet a foyer v jeho nejbližším okolí, neboť zde ústily všechny hlavní východy ze sálů. Zde bylo možno si o přestávkách mezi jednotlivými programy popovídat se spoustou zajímavých lidí, na jazykové bariéry nehledě. V zápalu diskuse jsem v jednu chvíli zjistil, že mluvím i anglicky, ač jsem se tomu jazyku nikdy

zvlášť nevěnoval. Prostě atmosféra výtečná, však to znáte z PARCONU. Je zajímavé, že všechny moje rozhovory, ať to bylo s kýmkoliv v jakékoli řeči, začínaly podle následujícího schématu: A vy jste odkud?- Z Československa.-A máte u vás SF kluby?-Máme, první vznikl v roce 1979.-/načež následoval chápavý úsměv, případně poznámka ve smyslu "dost pozdě..."/-Nyní jich máme 15!-/vytřeštění očí, případně pochvalné mručení/-a rozhovor se už rozvíjel různými cestami dál. Dotyční besedníci ovšem netušili, že jim ve své nevědomosti předkládám data z doby PARCONU 83, vždyť podle posledního sčítání se počet našich klubů blíží k 25... Ve zmíněném prostoru také rozbily své stánky s plakáty a fanziny nejvýznamnější jugoslávské kluby: domácí Nova, SFera Záhřeb a Društvo Lazar Komarčič Bělehrad. Vedle nich se objevilo takové menší knihkupectví. Napočítal jsem přes 50 titulů SF knih a paperbacků. Na mé lítostivé pohledy mi sice hostitelé odpovídali, že je to jugoslávská produkce za posledních pět let, ale přece jen... Zapomněl bych málem na hudbu, která, občas přerušována milým hlasem hlasatelky oznamující další programy, po celou dobu conu příjemně podbarvovala už tak příjemné prostředí. A také jsem si bohužel nechal ujít koncert Mihy Kralje, posluchači hovořili o mimořádném hudebním zážitku.

A zatímco se většina účastníků bavila dle své chuti, v Zasedacím sále II se sešli v sobotu dopoledne zástupci domácích i zahraničních klubů, aby pobesedovali o fandomech zúčastněných zemí. Na tomto setkání se ukázalo, že je zde zastoupeno poměrně málo zemí: Francie, Belgie, Švýcarsko, Itálie, Maďarsko, Československo, Polsko, Bulharsko, Rumunsko a Jugoslávie, s ostatních zemí přijeli pouze ojedinělí fanoušci. O fandomu těchto zemí si na našich stránkách povíme někdy jindy /o francouzském fandomu se píše v článku -jnh- Třetí kosmickou nad Francií/. Na témže místě se v podvečer sešla Evropská společnost pro SF /ESSF/. Bohužel, na Eurocon 8 se dostavila sotva čtvrtina národních delegátů, čímž jednání komise poněkud utrpělo. Kromě personálních otázek bylo hlavním bodem programu udělování cen SF za uplynulý rok. Po delší diskusi bylo rozhodnuto udělovat ceny zvlášť pro země Východu a Západu včetně SFRJ. Zde jsou ocenění:

profimagazin Fantastyka /PL/, Solaris /D/; fanzin Kwazar /PL/, Shards of Babel /NL/; autor Nemere /H/, Priest /GB/; nakladatelství Galaktyka /BG/, TZS /YU/; cena byla udělena i pro nejlepší knihu, bohužel se mi oceněná díla nepodařilo zaznamenat. Zasedání ESSF pod vedením A. Wojcika /PL/ bylo dosti bouřlivé a končilo se půl jedné v noci.

Takový byl letošní Eurocon. Patří velký dík pořadatelům v čele s Matjažem Šinkovcem, duchovním otcem celého setkání, za výborné uspořádání a pohostinné přijetí. A tak si myslím, že se v roce 1988, kdy Jugoslávci plánují uspořádat Worldcon, máme na co těšit.

Miloš Podněra

DZIERŻONIOWSKIE DNI FANTASTYKI 27.-30. 10. 1983

Ve dnech 27. až 30. října se v Dzierżoniowie nedaleko od Wrocławi uskuteční v Dny Fantastiky pod patronací největšího polského klubu SF /Polskie Stowarzyszenie Miłośników Fantastyki/, redakce měsíčníku Fantastyka a Městského kulturního střediska v Dzierżoniwie. Program se skládal ze dvou částí: II. valného sjezdu delegátů PSMF a POLCON-u '83. Program byl velmi bohatý: od setkání se spidovateli /Zajdel, Boruń, Parowski, Dworak.../, redaktory Fantastyki, přednášky o parapsychologii, promítání filmů a video kazet až po výstavu obrazů s tematikou SF Janusze Giniewského a Ryszarda Wojtyńského. Československá delegace poděkovala organizátorům za možnost účasti a navázala další přátelské kontakty s většinou polských klubů SF. Bohužel stín na to vrhá fakt, že Andrzej Wójcik /představitel zemí východní Evropy při Evropské společnosti SF/ si nenašel ani chvíli čas, aby napomohl spolupráci mezi ČSSR, PLR a ESSF. J. O.

Tvrzení, že soutěže o huňáče zeleného se můžete účastnit čímkoliv mezi epigramem a pentalogií, není pouhým reklamním sloganem. Kromě klasických povídek v českém jazyce jsme letos hodnotili i básně /str. 14/, kolektivní výplod, ne zcela zdařilý překlad čehosi, co sem patrně dorazilo mezigalaktickou výměnou /str. 13/ a jeden příspěvek v jazyce BASIC, konkrétně v dialektu srozumitelném nejlépe kapesnímu počítači+/ SHARP PC-1211.

Uveřejňujeme jej, protože jeho případní následovníci možná již brzy ušetří práci některým písálkům i těm, kteří po nich jejich výtvory musí číst.

redakce

```
  1: REM JIRI KURINA / BASIC SCIENCE-FICTION
 1Ø: Q=Q+INT (Q=ØA.9,Q=1E3*(Q-INT Q):R=INT (Q/59+1):RETURN
 2Ø: PRINT A$;"NSKA DELEGACE SLA":PRINT "NA NEJVYSSI URADY
     ZEME.":RETURN
 3Ø: PRINT "ZAKONITOU LIDSKOU REAKCI":PRINT "BYL TEHDY JADERNY
     UDER.":RETURN
 4Ø: PRINT "VALKA NIKOMU NEPROSPELA,":PRINT "I ";A$;"NE ZHYNULI.":
     RETURN
 5Ø: PRINT "LIDE HROMADNE UMIRALI.":RETURN
 6Ø: IF J+I>1PRINT "MINUTU TICHA ZA LIDSTVO!":BEEP 1:FOR Y=1TO 45:
     PAUSE "","TICHO!":NEXT Y:BEEP 3:PAUSE "","END":GOTO 27Ø
 7Ø: PRINT "O MILIARDY LET POZDEJI":PRINT "SE ZRODILI NOVI LIDE.":
     GOSUB 1Ø:GOTO 28Ø
 8Ø: PRINT "NA ZEMI BYLI POSLANI":PRINT "ROBOTI ";A$;"NSKE CIA.":
     RETURN
 9Ø: PRINT A$;"NSKE ZBRANE BYLY":PRINT "NAMIRENY PROTI LIDEM !":
     RETURN
1ØØ: PRINT A$;"NSKA LOD ODLETELA.":PRINT "NENALEZLI ROZUMNY
     ZIVOT.":RETURN
11Ø: PRINT A$;"NU SI NIKDO ANI":PRINT "NEVSIML.BYLI MOC MALI.":
     RETURN
12Ø: GOSUB 3Ø:GOSUB 4Ø:GOSUB 6Ø:RETURN
13Ø: GOSUB 3Ø:GOSUB 5Ø:GOSUB 6Ø:RETURN
14Ø: GOSUB 3Ø:GOSUB 5Ø:GOSUB 1ØØ:GOSUB 7Ø:RETURN
15Ø: GOSUB 3Ø:GOSUB 4Ø:GOSUB 7Ø:RETURN
16Ø: GOSUB 8Ø:GOSUB 1ØØ:RETURN
17Ø: GOSUB 11Ø:GOSUB 2Ø:GOSUB 1ØØ:RETURN
18Ø: GOSUB 11Ø:GOSUB 2Ø:GOSUB 11Ø:RETURN
19Ø: GOSUB 9Ø:GOSUB 4Ø:GOSUB 7Ø:RETURN
2ØØ: GOSUB 8Ø:GOSUB 9Ø:GOSUB 11Ø:RETURN
21Ø: GOSUB 11Ø:GOSUB 9Ø:GOSUB 3Ø:GOSUB 4Ø:GOSUB 7Ø:RETURN
22Ø: GOSUB 5Ø:GOSUB 6Ø:RETURN
23Ø: GOSUB 5Ø:GOSUB 7Ø:RETURN
24Ø: GOSUB 1ØØ:GOSUB 8Ø:RETURN
25Ø: GOSUB 3Ø:GOSUB 5Ø:GOSUB 7Ø:RETURN
26Ø: GOSUB 2Ø:GOSUB 1ØØ:RETURN
27Ø: PRINT "HISTOR.KOEF.",II+JJ+KK+LL+MM+NN+OO:END
28Ø: IF R>9INPUT "ZMENA ZDROJ C.?",T:Q=Q+T:RETURN
29Ø: PAUSE II+JJ+KK+LL+MM+NN+OO,"***":RETURN
295: REM !!!POZN.PRO LIDI/"Z"ZNAMENA ZACATEK!!! !!! !!!
3ØØ: "Z"INPUT "ZDROJ C.",Q,"JMENA",A$,B$,C$,D$,E$,F$,G$:
     P=INT (Q/59+1)
31Ø: I=Ø,J=Ø,K=Ø,L=Ø,M=Ø,N=Ø,O=Ø:PRINT "O STYCICH LIDI S MZC !!":
     FOR Y=1TO 999:GOSUB 1Ø
32Ø: FOR X=1TO R/5:H$=A$:FOR Z=1TO 7:A$(Z)=A$(Z+1):NEXT Z:
     H=I:I=J:J=K:K=L:L=M:M=N:N=O:O=H:NEXT X
33Ø: GOSUB 1Ø:IF R=PGOSUB 1Ø:GOTO 32Ø
34Ø: P=R:I=I+1:H$="OPET":IF I>2LET H$="ZAS!"
35Ø: S=R/4:FOR X=1TO S:GOSUB 1Ø:BEEP R/4+.7:NEXT X:IF I=1
     LET H$="KDYZ"
36Ø: PRINT H$;" PRISTALI ";A$;"NE.":GOSUB 1ØP+9Ø:NEXT Y:GOTO 27Ø
```

+/pozn. šéfredaktora:obyčejný programovatelný kalkulátor

Robert Henlein - CESTA SLÁVY

/S. Švachouček - recenze s ukázkami/

Evelyn Cyril Gordon vyrůstal jako syn důstojníka, který zemřel na dlouhodobé následky zranění z války. Tím ovšem neměl nárok na podporu sirotků po válečných hrdinech a během svých studií neustále bojoval s finančními nesnázemi. Snaha dokončit studia a vyhnout se vojenské službě v Asii jej zavedla na vojenskou vysokou školu. Tak se stalo, že se stejně jako mnozí jeho vrstevníci dostal do Jihovýchodní Asie ve funkci "vojenského poradce", což znamenalo amerického vojáka, jenž neměl oficielní důvod válčit v této zemi.

- "Nebyla to válka, dokonce ani "policejní akce". Byli jsme "Vojenští poradci". Jenže Vojenský poradce, který byl zabit před čtyřmi dny, smrdí v tom horku stejně jako mrtvola ve skutečné válce.

Byl jsem povýšen na desátníka. Byl jsem povýšen sedmkrát. Vždycky na desátníka.

Neměl jsem k tomu ten správný vztah. Tak mi to řekl můj velitel. Můj strýček byl u námořnictva, můj nevlastní otec u letectva, mé vojenské ambice mířily na místo pomocníka polního kuráta někde v závětří ve Státech. Neměl jsem rád armádu. Můj velitel také neměl rád armádu, byl to nadporučík, který se stále nemohl stát kapitánem a pokaždé, když na něj přišla chandra, desátník Gordon přišel o frčky,

Naposledy jsem o ně přišel, když jsem mu řekl, že napíši svému poslanci, aby zjistil, proč jsem jediný muž v Jihovýchodní Asii, který bude penzionován pro stáří, místo aby ho poslali domů, když si odbyl svůj čas. To ho tak rozčililo, že mne nejen vyhodil, ale vyběhl ven a stal se tak hrdinou a pak zemřel. A tak jsem si vysloužil jizvu na svém přeraženém nose, protože já byl také hrdina a měl bych dostat medaili "Za statečnost", jenže se nikdo nedíval.

Zatímco jsem se zotavoval, rozhodli se poslat mne domů.

Když jsem se dověděl, že pojedu domů, jakmile se zahojí můj obličej /malý hnědý bratr nesterilizoval své bolo/, zažádal jsem si o cestu do Wiesbadenu, kde žila má rodina, raději než do Kalifornie, na kterou jsem měl papíry. Nemám v úmyslu kritizovat hnědého bratříčka, nepřál si, aby se mi rána zahojila. Bylo by se mu to podaři-

FV SSM 2137/83

lo, kdyby nezabíjel mého velitele a nebyl tedy ve spěchu, který mu zabránil odvést na mně pořádnou práci. Já svůj bajonet také nesterilizoval, ale ani on si nestěžoval. Povzdechl si a rozpadl se jako loutka, ze které vysypeš piliny. Byl jsem mu vděčný, zamíchal osudem tak, že jsem se dostal z armády." -

Cestou do Evropy vyhrál Gordon na lodi několik dostihových losů v kartách. Chtěl pokračovat ve studiích v Německu, ale opět se nedostal přes nástrahy paragrafů finančních podpor americké armády. Rozhodl se proto počkat v levném kempu ve Francii, zda nevyhraje některý z jeho losů. Na nudistické pláži ale uviděl ženu svých snů a začal váhat, zda by neměl v případě výhry svá studia vyměnit za život ve dvou.

Krasavice se mu však ztratila. Další ranou bylo zjištění, že řada jeho losů jsou bezcenné padělky. V této situaci vzbudil pochopitelně Gordonovu zvědavost inzerát: "Jste zbaběle? Tohle tedy není pro vás! Nutně potřebujeme odvážného muže..." Následovala řada požadavků, kterým Gordon přesně vyhovoval. Když na adrese získané v redakci nalezl podivného mužíka a svoji krásnou neznámou, přijal bez rozmýšlení nabídku a podřídil se velení své vyvolené. Byl rozhodnut pro ni podniknout cokoliv, takže jej celkem ani nepřekvapilo, když se náhle všichni tři ocitli v podivuhodně krásném zákoutí, kde pocítil, že selhává jeho neomylný orientační smysl. Velitelka Gordonovi vybrala jméno Oskar, sama neprotestovala proti tomu, aby ji nazýval svou Hvězdou. Vysvětlila mu, že jeho úkolem je s pomocí sluhy Rufa bojovat se vším, co se jim postaví do cesty. Protože se jedná o jiný svět, kde platí jiné fyzikální a chemické zákony, nefungují zde střelné zbraně. Lord Oskar si ale díky své zálibě v sečných a bodných zbraních nedělal starosti. Rychle pochopil, že nejen výzbroj, ale i zvyklosti a tituly připomínají středověk.

Prvním protivníkem, který jim bránil v cestě, byl golem Igvi. Hvězda vysvětlovala Oskarovi, že to je něco jako neorganický humanoidní robot, ale ten si pro svou pragmatickou představu definoval Igviho prostě jako hliněného obra. Protože Hvězda tvrdila, že je mnohem silnější a obyčejnými zbraněmi nezranitelný, rozhodl se Oskar, že obra spolu s Hvězdou a Rufem utopí. Během dramatického zápasu se podařilo Oskarovi nacpat obrovi do tlamy jeho vlastní ruku a s intuitivním využitím nějaké topologické anomálie postupně celé-

FV SSM 2138/83

ho obra nasoukat do sebe, až se změnil v malou kuličku, kterou Oskar rozdrtil mezi prsty.

Následovalo triumfální přijetí na usedlosti lorda Dorala, kde byl Oskar představen jako hrdina. Došlo zde ale k trapnému nedorozumění. Místní zvyky očekávaly, že tak vzácný host zanechá po své návštěvě nějakou ženu v jiném stavu, aby hostitel získal do své rodiny hrdinova syna. Oskar, který jen stěží vzdoroval půvabům paní domu a jejích dcer, tak nechtě a nevědomky smrtelně hostitele urazil. Když Hvězda pochopila, proč byli od jejího přítele tak potupně vypovězeni, vysvětlila Oskarovi jeho chybu. Trojice se pak vrátila na Doralovu farmu a po krátkém, ale nelehkém vyjednávání byla Oskarovi dána možnost svou chybu napravit. Přestože mu radost z pobytu kalilo pomyšlení, že obdobné zákony pohostinství se vztahují i na jeho zbožňovanou a nedotknutelnou Hvězdu, hrdina si velmi dobře odpočinul a na další cestu vyrazil s chutí a odhodláním. Jeho nadšení pramenilo také z toho, že padly bariéry mezi ním a Hvězdou.

V další fázi cesty je čekal průchod lesem plným draků, který bránil snadnému přístupu k jeskyni, kde byl bod přestupu do dalšího světa. Hvězda sice přenášela oba své průvodce s sebou do alternativních vesmírů silou vůle bez potíží, ale body styku byly v každém světě poměrně daleko od sebe, nebyly vždy průchodné a na cestě mezi nimi číhala velká nebezpečí.

Po krásných časech u lorda Dorala se Oskar cítil jako opravdový hrdina. Protože si byl vědom, že zápas s draky nebude snadný, pronesl k chlapci, který se mu svěřil, že se chce stát hrdinou jako on, přímo státnickou řeč:

- "Jménem Armády Spojených států v Jihovýchodní Asii, já, Hrdina Oskar, prohlašuji, že od dnešního dne budeš nosit jméno Lerdki T´Pug Easy. Buď na ně hrdý."

Pak jsem vyndal čtvrťák a ukázal jsem mu portrét George Washingtona na líci: "To je zakladatel mé dynastie, větší hrdina, než mohu já kdy být. Stál vždy hrdě a zpříma, mluvil pravdu a bojoval proti obrovské přesile. Buď jako on. A zde," obrátil jsem minci, "je symbol mé vlasti, dynastie, kterou založil. Tento pták znamená odvahu, svobodu a touhu létat stále výš."

/Už jsem mu neřekl, že orel americký žere zdechliny, nikdy si netroufne na něco tak velkého jako on sám a je na vyhynutí - ve

skutečnosti jako symbol znamená spíš tohle. Ale takový symbol představuje vždy to, co chcete./" -

Pak už zbývala jen cesta lesem s draky. Hvězda Oskarovi vysvětlila, že to jsou ještěři, kteří vylučují ze svého zažívacího traktu hořlavé plyny a zapalují je katalyticky při prudkém říhnutí směrem k protivníkovi. Protože jim nestačí trávení dodávat hořlavinu dostatečně rychle, je třeba mít se na pozoru jen poprvé a podruhé, pak je třeba rychle draka zasáhnout buď do oka nebo naopak do řitního otvoru, jinak je neprůstřelný.

- "Říkal jsem si, co je pár draků v opravdu velkém lese? Máme šanci, že neuvidíme ani jednoho, jak se to stává s vysokou v honebním revíru.

Člověk, který dostane parkovací licenci v tomhle lese, nadělá obrovský prachy, pokud se mu podaří donutit draky platit za noční parkování. Pokud bylo ve tmě vidět, vždy byl nějaký drak v dohledu.

Asi po hodině nekonečného plížení mezi vysokými stromy a obrovskými stíny jsem si myslel, že jsme vyhráli "zelenou vlnu". Jeskyně Vstupu už musela být nanejvýš sto yardů před námi, viděli jsme už, jak stoupá země k podnoží skály - a jen jeden drak přední a navíc ani ne v cestě.

Spěchal jsem.

Ale byl tam takový malý kousek velký asi jako malý klokan a podobně vypadající, až na mléčné zuby čtyři palce dlouhé. Možná, že byl tak mladý, že se v noci budil, aby se šel vyčůrat, opravdu nevím. Vím jen, že jsem šel těsně kolem stromu, za kterým byl, a šlápl jsem mu na ocas. Zakvičel.

Měl na to plné právo. Dospělý drak mezi námi a jeskyní se okamžitě vzbudil. Nebyl velký, jen asi čtyřicet stop i s ocasem.

Staroušek Rufo vyrazil, jako by na to dávno čekal. Oběhl obludu z jihu s šípem založeným na tětivě. "Ať zvedne ocas!", zavolal na mne.

Běžel jsem k přednímu konci a snažil se poplést zvíře křikem a máváním šavlí a zatím jsem myslel na to, jak daleko asi dosáhne jeho plamenomet.

Drak mával hlavou sem a tam a já se snažil houpat se na opačnou stranu, abych nebyl v cestě, až přepne na oheň. Vtom jsem dostal svou první dávku metanu a trochu jsem se nadechl, než to chytlo. Ustoupil jsem tak prudce, že jsem klopýtl o to mládě, na které

jsem předtím šlápl, upadl přes něj na záda a to mne zachránilo. Ty plameny šlehaly asi dvacet stop. Dospělý drak zamanévroval a byl by mne usmažil, ale mládě bylo mezi námi. Zastavil palbu a vtom Rufo zavolal: "Zásah!"

Důvod, proč jsem couvl včas, byl zápach. Říká se, že "čistý metan je bezbarvý plyn bez chuti a zápachu". Tenhle nebyl čistý, byl nabitý podomácku vyrobenými aldehydy a ketony, že smrděl jako syrečky.

Akce zatím běžela dál. Obluda se pokusila dosáhnout dozadu, ale přední pracky byly moc krátké. Když jsem viděl, jaký dosah má její plamenomet, zastrčil jsem šavli a sáhl po luku. Podařilo se mi umístit jeden šíp. Myslím, že do levé mandle.

Tento pocit pochopila rychleji a vyrazila na mne. Se vztekl ým zařváním, které otřáslo zemí, odstartovala a já uslyšel Rufa vykřiknout: "Přímo do černého!" -

Po zdolání draka všichni tři stačili jen tak tak utéci do jeskyně před ostatními draky, které boj probudil. Protože Hvězda zatarasila vchod do jeskyně čarami a kouzly, draky obléhání přestalo za chvíli bavit a odtáhli. Jen mládě stále dorážel o na neviditelnou přehradu a plačtivě kvílelo.

- "No jo," souhlasil jsem s jeho nářky a pak se rozkřikl: "Vypadni, mladej! Jdi zpátky k mámě!"

Rufo vystrčil hlavu vedle mne. "Asi nemůže," komentoval, "zabili jsme mu ji."

Neodpověděl jsem, protože to vypadalo věrohodně. Dospělý drak, kterého jsme vyřídili, se vzbudil hned, když jsem malému šlápl na ocas. To vypadá na mateřskou lásku, pokud draci pěstují mateřskou lásku, což nevím.

Ale je to peklo, když ani nemůžete zabít draka a cítit se pak příjemně." -

Před přestupem do dalšího světa Karth-Hokesh, kde byl cíl jejich cesty, vysvětlila Hvězda Oskarovi, že jsou získat Fénixovo vejce, které střeží Nenarozený, jinak zvaný Pojídač duší. Na maketě Věže, kde je vejce ukryto, ukázala správné cesty i labyrint falešných chodeb určených ke zmatení vetřelců. Oskar pozorně nastudoval plán, jehož získání stálo život šedesát tři dobrovolníků zabitých nepřítelem na výzvědách.

FV SSM 2141/83

Když nadešla vhodná chvíle, Hvězda je přepravila do světa Karth-Hokesh. Hned následovala bitka se strážemi, která je čekala na druhé straně. Trojice využila dokonale momentu překvapení a ukořistila zbraně, které zde fungovaly. Podařilo se jim proniknout do Věže, kde Oskar díky svému orientačnímu smyslu našel cestu i přes optické iluze a gravitační anomálie přímo do centra Věže. Tam se střetl s ochráncem prokladu, který se mu představil jako Cyrano z Bergeracu a vyzval jej na souboj. Po vyčerpávajícím boji, kdy silnější soupeř Oskara honil místností podle svých rozmarů a hypnotizoval jej recitováním veršů a hádanek, se podařilo Oskarovi využít toho, že Cyrano uklouzl v krvi na podlaze, a zasadit mu smrtelnou ránu. Tak se Hvězdě podařilo získat vejce.

Následoval rychlý návrat přes Doralovu zemi do vlasti Hvězdy a Rufa. Tam se Oskar, který během cesty k lesu draků s Hvězdou uzavřel přes Rufovy poznámky neformální sňatek, dověděl, že jeho žena je císařovnou Dvaceti Impérií. Ve skutečnosti je mnohem starší než on. Oskara si kdysi vybrala na základě počítačového rozboru různých variant pokusů o znovuzískání vejce, které bylo záznamem všech důležitých rozhodnutí a pocitů předchozích císařů a bylo jejími nepřáteli ukradeno. Protože vejce bylo pro panovníka nezbytnou pracovní pomůckou, Hvězda pověřila svého vnuka /!/ Rufa, aby odmalička sledoval Gordonův vývoj a nenápadně usměrňoval jeho vzdělání na boj zbraněmi použitelnými v této akci.

Po počátečním okouzlení přepychem a rozmanitostí císařského dvora se ale Oskar začne cítit přebytečný. Hvězda mu jako zaslouženou odměnu zorganizovala kúru dlouhověkosti a dala mu na vybranou, zda s ní chce žít dál. Oskar, který pochopil, že jeho žena má tisíce závazků a povinností a pár desítek let pro ni nic neznamená, se rozhodl podívat se na nějaký čas domů na Zemi.

Přestože zpočátku obdivoval neformální a benevolentní despocii Dvaceti Impérií, zastesklo se mu po demokracii a rovnoprávnosti. Po návratu na Zemi je sice finančně zajištěn, protože jeden z jeho losů přece jen vyhrál, ale po zaplacení daní mu zbude jen desetina původní sumy. Nějakou dobu studuje a dokonce se pokusí pracovat jako konstruktér a vložit do svých projektů drobné detaily okoukané ve Dvaceti Impériích, ale všude naráží na malichernost a nezájem.

Poslední kapkou je přípis, který vymáhá zaplacení místní daně z příjmu státu Kalifornia, který se objeví v poště ve chvíli, kdy

FV SSM 2142/83

už Oskar všechny peníze utratil. Gordon tedy vyhledá opět Rufa, který si oblíbil právě tento primitivní svět a doporučil jej kdysi jako vhodný zdroj duchovně prostých zabijáků pro riskantní akce, aby spolu podnikli nějaké nové dobrodružství.

Kniha je psána velmi zajímavě. Přes naznačené sci-fi vysvětlení pravidel hry, t.j. alternativní světy s poněkud odlišnými fyzikálními a chemickými zákony, si zachovává pohádkové kouzlo. Přitažlivost příběhu je navíc zvýšena i velmi hezkým a vtipným líčením jednotlivých akcí. Hrdina vypráví všechna svá dobrodružství v první osobě a zásadně používá sebekriticky zabarveného hořkého humoru. Jeho drobné jízlivosti dodávají švih i popisným partiím nevyhnutelným pro pochopení děje odehrávajícího se v tak odlišných podmínkách.

Konec dobrodružné cesty budí dojem, jako by byl hrdina nadšen společenským zřízením Dvaceti Impérií. Po zchladnutí prvního nadšení však čtenář spolu s Oskarem vidí, že následování hodnou stránkou vlády krásné císařovny je pouze její neformálnost. Oskar se vrací domů, ale tam naráží na spleť zákonů západní demokracie, která jej znechutí, protože si zvykl na svobodu jednání, kterou měl jako chráněnec vládkyně. Přestože si to snad ani jasně neuvědomuje, vyhledá Rufa proto, aby se mohl alespoň na čas opět pustit do dobrodružství, kde je všechno černé nebo bílé a není třeba si lámat hlavu nad složitými vztahy mezi lidmi ani nad důsledky svého jednání. Jeho snaha o pomoc lidstvu znalostmi získanými ve Dvaceti Impériích se také omezuje jen na jeden pokus. Po jeho nezdaru se Oskar dalšího boje s lidskou lhostejností vzdává. Místo toho se rozhodne pro návrat k Rufovi, protože boj za cíle, které stanovil někdo jiný, je mu bližší než život v komplikovaném světě, kde se na každém kroku setkává s chamtivostí a omezeností svých bližních nebo s velkopanskou povýšeností Impérií, která se nezabývají drobnostmi, ale řeší jen namátkou vybrané "velké" problémy.

Kniha je napsána velmi poutavě a je určena hlavně pro zábavu. Nesnaží se k přemýšlení nutit. Pokud ale bude mít čtenář chuť proniknout hlouběji do smyslu jednání jednotlivých osob a jejich motivace, nalezne dostatek látky k vážnému zamyšlení.

//Glory Road, Four Sguare Books, London 1965//

Generák Z. Byš-ekhli NKA: KOBOUZDÝ ROMPAD

Muto: Chrudošivý jsou borolové
zmutovaní generáci
mutanarka vidí tlové
rum chce fungit v naturaci.

- I takový mutanark chce fungit. Asi mi nebudete věřit, protože jste se určitě nikdo s nani nekontil tak namnoze jak já, ale je tomu tak. Každý řipný generák by na svou koncovku odpřisáh, že mutanark je pouhý limejz a svým způsobem by měl pravdu. Jenže je v tom háček.

- V krajích, kde mutanark nefungí, se dosud používá pro nana prvních tří osob. Jelikož tím nelze vystihnout pravou existitu mutanarka, byla pomyšdena pro tento případ čtvrtá osoba - nad /nad, nana, nane, nano, nad, nane, nani/. Nelze totiž vůbec určit, zda jde o jednoho nebo víc potvorů. Proto se pro nano vyjádření používá výhradně čtvrtá osoba a číslo jednotné /eventuelně množné - jak se komu zrovna jeví/.

- Zajímavé je fungitní prostředí mutanarka. Můžeme nano nalézt výhradně v místech, kde kdysi stávalo velké množství jakýchsi elektráren. V slohistu se řípí, že elektrárna byl zařímaš, sloužící ke spalování vzrostlin, které se předtím nechaly zkamenět. Prý se takovýmto vzrostlinám žvatilo uhlí. A když už nebylo uhlí, mrhal se tam uran. To bylo když ještě žili lidé. Histopati vraví, že lidé byli našimi předegeny. A mutanark prý navznik mutací lidí a některých potvorů.

- Ale abychom nezaběhli hlavní problém. Tedy já jsem s nani prokontil veškerý lark, který mi disponil a zjistil jsem mnoho zajímavých lepů. Například jestliže poníte kolidem s pradokem u mladu mutanarkovi blodyhu, uslydíte nano spokojené brudění. Jestliže však budete chtít zmanipulovat nano fungitu, velmi se na vás rozbouří. To pak máte co chvatit, abyste spasili holou existitu. Když jsem totiž pomocí kopelátoru chtěl prověřit nano pud fungity, hromzdo se na mě rozbouřil a sprostě mi požvatil: "Kore pe suid a rum fétiš řitipisk u polyp dop rdel! Éje emcé nad ruhou a vůbec, co tady ještě vokouníš, vypadni ty příšero jedna a už se mi tu raděj neukazuj, já vůbec nemám rád, když se mi někdo snaží sáhnout

ňa život! Jeden je šťastnej, že v takovejch podmínkách vůbec nějak přežil a ty tu budeš ještě dál otravovat ovzduší! Já už mám tý vaší zatracený civilizace tak akorát po krk!"

- Chudous se tak rozbouřil, že se brzy přestal zvládat a začal na mě žvatit spoustu neprogresných a nesrozumitelných zkomolenin. Jinak je však mutanark neválčivý ...

Josef Zelenka

O tvém vesmíru

Usmál se Měsíc
a pokynul mi vlídně
svou bledou tváří
Žlutavé Slunce
lišácky mrklo
největší ze svých skvrn
Jasněji svítí galaxie
miliardami barevných ohňů
Mnohem mnohem rychleji
pádí quasary
na neznámý okraj
nepředstavitelného vesmíru
k otevřeným branám hvězd
s řevem ohně a máváním křídel
rakety letí

Jsi u mně
Vypínám osobního robota
všechny automaty v domě
a zůstávám sám s tvým vesmírem
který se zrodil za velikého třesku
před dvěma týdny v úterý

Hvězdné války

Tento název se stal v oblasti SF filmu pojmem, a protože jen málo SF fanů mělo zatím příležitost seznámit se s ním, rozhodli jsme se vám ho poněkud přiblížit prostřednictvím recenze stejnojmenné knihy. Ta vznikla podle scénáře a jejím autorem je George Lucas, spisovatel, scénárista i režisér Hvězdných válek v jedné osobě. Nahlédněme do Prologu /byť i poněkud zkráceného/:

"Jiná galaxie, jiná doba.

Stará republika byla legendární republikou, větší než vesmír nebo čas. Není nutné uvádět, kde byla nebo jak vznikla, stačí vědět... že to byla Republika."

Ale tuto Republiku ovládlo Zlo. Jeden ze senátorů, hnán touhou po moci, dosáhl nejprve svého zvolení Prezidentem a pak se vyhlásit za Císaře. Zahájil krutý teror proti svým odpůrcům a podle jeho vzoru mnoho jeho podřízených mluvilo o zájmech Císařství, když chtěli dosáhnout vlastního prospěchu. Několik planet se však těmto poměrům vzepřelo a bojovalo proti ohromné přesile.

"Žili na nesprávném místě a v nesprávné době. Tím se z nich stali samozřejmě hrdinové.

~ Leia Organa z Alderaanu, senátorka"

Kdo z vás si nevzpomněl na ono pohádkové "za sedmi horami, za sedmi řekami"? Tento prolog už sám navozuje atmosféru pohádky, jakéhosi paralelního vesmíru, jehož obyvatelé se tak podobají lidem, ale přitom bychom je v našem světě hledali marně. A což teprve výběr postav: mladičká princezna Leia Organa, senátorka, dcera vůdce republikánského odboje; Luke Skywalker, patnáctiletý chlapec, snad o dva roky starší než Leia, její pozdější zachránce; starý Ben Kenoti, bývalý vojevůdce a zarytý obhájce Republiky; Darth Vader, Temný lord, snažící se porazit odboj, aby se sám mohl stát Císařem; See-Threepio a Artoo-detoo, dva inteligentní roboti, komický živel a Lukeovi pomocníci.

Děj je typická pohádka, jakých jsme v klasickém rouše slyšeli už tolik: představitel Zla Darth Vader zajme Leiu Organu, která však stihne vyslat oba roboty s prosbou o pomoc na nejbližší planetu. See-Threepio a Artoo-detoo jsou nalezeni Lukem, kterému se podaří rozšifrovat poselství, jehož součástí je i obraz Leiy.

Okouzlený Luke váhá mezi obrazem Leiy a povinnostem ke svým příbuzným, u nichž žije. Ti jsou však zavražděni vojáky Temného lorda, hledajícími oba roboty. Luke se rozhodne pomoci dívce a pomstít svou tetu a strýce. Nalezne Ben Kenotiho a s ním, s oběma roboty a dalšími dvěma pomocníky proniknou do bojového korábu Dartha Vadera. Po různých dobrodružstvích Leiu Organu vysvobodí, pro jejich záchranu však obětuje Ben Kenoti v souboji s Temným lordem svůj život.

Luke s Leiou se dostanou do hlavního stanu republikánů, Luke se stane jedním z velitelů bojové flotily, útočící na bitevní loď Temného lorda. Po těžkém boji se ztrátami na obou stranách zvítězí nakonec síly dobra, přestože Temný lord unikne zaslouženému trestu.

Typická stavba pohádkového příběhu, poněkud modernizovaná únikem hlavního intrikána - k tomu došlo ovšem z fabulačně komerčních příčin. Dobro není neomezené, Zlo vždy vystrkuje růžky a navíc pohádka s pootevřeným koncem umožňuje vytvořit pokračování.

Samotná knížka se čte velmi vděčně a můžeme ji považovat za důstojného nástupce "dobrodružné konfekce" Alexandra Dumase, Waltera Scotta či Karla Maye. Ale nic víc.

A co dodat k filmu? Nikdo nemůže říci o společnosti 20th Century Fox, že by produkovala řemeslné nedodělky. Hvězdné války byly takovým "kasaštykem", že George Lucas napsal a natočil jejich další pokračování.

//Star Wars,Del Rey Book/Ballantine Books 1977// Pagi

Přírůstky do SF knihovny

Milovníci a znalci díla K. Bulyčova se dočkali vydání románu Martanský elixír. Po knize Mimozeměštané v Guslaru /vyšla rovněž v Saturnu/ jde o naše druhé setkání s obyvateli Guslaru Velikého, které vesměs známe z jednotlivých Bulyčevových povídek.

V příběhu samém nejde o nic menšího než o nápoj věčného mládí a nesmrtelnosti. Asi by bylo na škodu prozrazovat více, kromě neselhávajícího humoru a prvku napětí obsahuje celý příběh i jisté mravní a filosofické poselství. Škoda jen, že jeho dotvrzení v poslední kapitole narušuje fabulační čistotu příběhu.

Pozorným čtenářům může rovněž vadit drobná nedůslednost překladatele I. Krále, který v Mimozeměštanech překládá jméno důležitého guslarského toku jako Šmudla, v Elixíru jako Špindíra.

XRS

. FV SSM 2147/83

Dmitrij Bilenkin - ZÁLEŽÍ NA HLEDISKU

Když se Uvak vracel z lovu, upoutaly jeho pozornost podivné oranžové kameny. Byly těžké a mastně se leskly, nikdo z kmene ještě nikdy takové neviděl. Uvak je přinesl do jeskyně, zamyšleně několikrát převrátil, uhodil jedním o druhý.

A potom zmizel.

Kmen nejdříve truchlil a potom dospěl k názoru, že lovce odvlekla zvířata, ukrývající se v kamenech. Nikdy se nestalo, že by se kameny měnily ve zvířata, ale jak jinak vysvětlit, že spolu s Uvakem zmizely i samotné kameny? Mohlo existovat pouze jediné řešení.

Prošlo několik dní a Uvak se náhle objevil v jeskyni tak nečekaně, jako zmizel.

Když se rozruch utišil, všichni zpozorovali, že Uvak je oblečen do zvláštní, na hrudi bílé tenoučké kůže. Vycházel z ní neznámý zápach.

"Ty jsi zabil kamenné zvíře a stáhl z něho kůži?" zeptala se, očichávajíc ho, stará a moudrá Olla.

Uvak pokýval hlavou. Vypadal velice skiesle. Kdosi k němu rychle přistrčil tučného divočáka a on se do něho pustil, až kosti zapraskaly. Trochu se rozveselil pohledem na tváře svých rodáků. Ti zdrženlivě a důstojně mlčeli, neboť je neslušné vyrušovat otázkami člověka, který právě jí.

"Viděl jsem mnoho podivného," promluvil Uvak, když se nasytil. Jeho hlas se zachvěl vzrušením.

"Mysleli jsme, že tě odnesla kamenná zvířata," řekla Olla.

"Bylo to tak! Ani si nemohu vzpomenout, jak jsem se ocitl v pasti. Ale dravec, který mě odnesl, nebyl žravý. Měl prazvláštní jméno: str-oj ča-su. Všechna kamenná zvířata tam nazývají stroje. Je jich více než v lese jelenů."

"To je loví?"

"Jejich maso se nedá jíst, je tvrdé jako křemen. Ale lidé je mají rádi."

"Ti lidé žijí od nás daleko?"

"Dále než je země snů. Jsou to naši potomci. Vnukové našich vnuků. Tak mi to vysvětlili a já tomu věřím."

"To je divné," vzdychla Olla. "A žijí na stromech nebo v jes-

FV SSM 2148/83

·kyních?"

"V jeskyních."

"To znamená, že jsou civilizovaní jako my."

Uvak se zaškebil a zahodil ohlodanou kost. "Také jsem si to myslel, když jsem uviděl jejich jeskyně. Jaképak jeskyně! Všechny kopce, kam dohlédneš, jsou jimi zaplněny, jako úl plástvemi. Před vchody se to hemží davem tak, že rukou nelze mávnout, aby ses nikoho nedotknul. Samotné jeskyně jsou teplé, světlé, třebaže také dusné. Všichni tito lidé, naši potomci, jsou však politováníhodné plémě."

"Proč, mají-li, jak říkáš, tak výborné jeskyně?"

"Má to mnoho příčin. Podívej..." Uvak ukázal na svou zvláštní kůži. "Náš oděv je pevný, je těžké ho roztrhnout, mám pravdu?"

"Máš, máš!" sborem křičel kmen.

"A tahle...?" Uvak škubl lemem svého obleku a ten povolil odzdola až nahoru. Všichni vykuli oči. "To není všechno," s hořkostí pokračoval Uvak. "Naši potomci neumějí lovit."

"Ale to už jsou pohádky," namítla Olla. "Tak to přeci nemůže být."

"Ne, to nejsou pohádky! Neumějí lovit, protože jsou slabí. Nemůžou dohnat zvíře. Nemůžou ho povalit. Stěží mohli zvednou můj kyj."

"A já ho zvednu levou rukou!" posměšně vykřikl Uvakův desítiletý syn.

"Na tom je něco divného," přemýšlivě pokývla hlavou Olla. "Odkud berou jídlo?"

"To jim obstarávají kamenná zvířata. Stroje."

"Uvaku, ty jsi se odnaučil myslet. Tvá slova skáčou jako zajíci. Jednou si naši potomci natolik podřídili krutá kamenná zvířata, že jim přinášejí svou kořist, a to znamená, že potomci jsou velmi moudří. A ty říkáš, že jsou slabí a politováníhodní."

"Dobrá, moje slova teď poběží jako jeleni. Poslouchej tedy! Nejpodivnější v jejich světě jsou stroje. Bývají velmi různé. Můžou být veliké i malinké jako krysa, jsou silné i slabé. Jedny běží rychleji než antilopa, druhé plavou jako ryby, třetí letí jako ptáci, čtvrté jsou nehybné jako belvany. A všechny hučí. Jedí kameny nebo černou šťávu země. Když bdí, je strašné k nim přistoupit, takoví jsou krutí. Ale když spí, není nic slyšet. Tehdy s nimi můžeš dělat, co chceš. Člověk před mýma očima vykuchal jeden takový

spící stroj. Ale zvířata jsou velice chytrá a rozumná. Lidem do jeskyní staví potok, aby neznali žízeň, světlo ohně, už nevím jak, oddělují od žáru uhlí a také přenášejí do jeskyň. Vykopávají ze země kořeny, sbírají pro člověka plody. Podrobily si všechna ostatní zvířata, drží je v zajetí, aby jimi krmily lidi. Vozí lidi ve svých vnitřnostech nejen po zemi, ale i ve vzduchu..."

"A já jsem říkala co!" Olla slavnostně pohlédla po rodácích. "My lidé jsme silnější než všechny zvířata, protože máme rozum. Tak bylo, tak je a jak vidíte, i bude."

"Ne, Ollo," Uvakova tvář posmutněla,"je to obráceně. Ne naši potomci vládnou kamenným zvířatům, ale kamenná zvířata, stroje, vládnou jim."

"Ale ty sám jsi říkal..."

"Máš pravdu, ale já se nestačil zmínit o chytrosti strojů... Teď tu všichni sedíme u ohně. Lov se podařil?"

"Podařil!"

"Naše žaludky jsou syté?"

"Syté!"

"Masa je dost?"

"Dost!"

"A co my děláme, když je žaludek syt, masa dost, oheň v esele hoří? Spíme, bavíme se, zpíváme, malujeme, vymýšlíme příběhy, zdobíme oděv. Kdo nás může přinutit pracovat ze dne na den, když to není nutné? Nikdo! A našich potomků se neptají, chtějí-li pracovat nebo ne, oni pracují i s plnými žaludky. To znamená, že oni slouží strojům!"

Nastalo velké ticho, takové ticho, že bylo slyšet kapky v hloubce jeskyně. Uvak s dojetím přelétl pohledem začouzené klenby, výklenky s kupami kožešinových přikrývek, oheň, moudré tváře svých rodáků a bolestně povzdechl.

"Stroje je nutí pracovat na sebe," řekl tlumeně. "V noci, nejen ve dne. A jestli někdo pracuje nedbale, stroje ho potrestají. Oni je mrzačí, jindy i zabíjejí. Sám jsem viděl, jak u vchodu do jeskyně jeden jezdící stroj přejel dítě, zřejmě se nějak provinilo, a lidé ani palcem nehnuli, aby chytili vraha!"

Jeskyně zahučela rozhořčením. Uvak zvedl ruku.

"To není všechno! Vy se přirozeně ptáte, proč tedy stroje krmí lidi, drží je v teple? Proto, proč my krmíme a ochraňujeme psy."

Bojovníci se chopili palic. Matky k sobě ustaraně přivinuly

FV SSM 2150/83

děti. Hněv a hořkost byly na všech tvářích.

"Je to proto," Uvakův hlas jasně zazněl, "je to proto, že stroje, jak jsou strašné na pohled, lze lehce přemoci, když spí. Ale nikdo nepomýšlí na boj. Lidé je nezabíjejí ve spánku, oni je čistí, oni je léčí! Ten člověk, který v mé přítomnosti rozpáral stroji břicho, naříkal, že ho nemůže vyléčit. Lidé, jak vidíte, si dokonce ani neuvědomují své závislé postavení. Nejasně ho, pravda, cítí, ale klamou sami sebe, vymýšlejí si pohádky. Kdybyste slyšeli ty žalostné pohádky. Lidé přesvědčili sami sebe, že oni neslouží strojům, ale stroje jim. Dokonce mne přesvědčovali, že se stroje nemohou samy rodit, že oni lidé vyrábějí stroje, aby ty jim sloužily. Ale sami mě odvedli podívat se, jak stroj sám dělá další stroje. Sám a bez lidí. Sám jsem viděl, jak se to děje. Tam až došel jejich sebeklam."

Nastalo tísnivé mlčení. Všichni seděli, podpírajíce si hlavy, některým ženám tekly z očí slzy.

"Chtěl jsem potomky přivést k rozumu," pokračoval Uvak, "chtěl jsem jim připomenout hrdost člověka, moc jejich předků, ale oni mně dokonce ani nerozuměli. A vtom se stroje rozzlobily. Nejdříve se snažily mne zabít před vchodem do jeskyně, jako zabily to dítě, ale já jsem se jim ovšem nedal. Viděly, že se jich nebojím, a dostaly strach. Pospíšily si vrátit mne zpátky, když viděly, že jsem pro ně nebezpečný. Ale potají ukradly mou kůži, výměnou mi dały tenhle hnusný oblek otroka! Nechci ho nosit, podejte mi kůži!"

V zuřivosti roztrhl na sobě krimplenový kostým a uspokojil se, až když se oblékl do oděvu svobodného kmene. Dlouho a zachmuřeně se díval do ohně a stejně sklesle hleděl do ohně i celý kmen.

"Ale, Uvaku," nesměla namítla jedna z žen, "možná, že u našich potomků rozum jenom dřímá a je naděje..."

"Jejich rozum..." Uvak se pohrdavě ušklíbl. "Jejich tělo se stalo neduživým, protože stroje úmyslně odnaučily lidi jíst opravdovou potravu. Představte si, nemohou rozkousnout holení kost a nikdy nejedli syrové maso! Mizerné jídlo, slabé tělo, jak se u nich může zachovat rozum. Vždyť my," v jeho hlase zněla hrdost, "my rozumíme všemu, je to tak?"

"Ano," tiše zašuměla odpověď.

"Všechny naše znalosti, všechny naše vědomosti držíme ve své paměti, mám pravdu?"

"Máš!"

"Tak je to! My si pomatujeme všechny zvyky zvířat, všechny pa-

chy, všechny stopy, všechny naše tradice a řemesla. Každý z nás zná všechno, co je nezbytné pro kmen. A oni si nic nemohou zapamatovat bez nápovědy pamatovacích značek, takových maličkých černých znamének, které oni nazývají písmeny. Natolik se oslabil jejich rozum."

"To znamená, že lidstvo nemá budoucnost," tiše si vzdychla moudrá stará Olla. "Ubohé, ubohé naše děti!"

Ukryla si tvář do dlaní. A nepovšimla si, že její malinký pravnuk, který neustále se zanícením cosi kutil, přehnal po kameni vozík a v tichu zazvonilo první kolo v historii.

Přeložil Bohuslav Vorel

//sb. Sněgi Olimpa, Moskva, Molodaja Gvardija//

Třetí kosmickou nad Francií

/dokončení/

Názory na domácí produkci se různí.

Nikdo nechce popírat kvality autorů, jako jsou i u nás známí Pierre Boulle, Robert Merle, Jacques Sternberg nebo méně známí až úplně neznámí Jean-Pierre Andrevon, Michel Jeury, Daniel Walther, Pierre Pelot /letos ho vydává Albatros v KODu/, Serge Brussolo aj., ale francouzské SF se ledacos vytýká. Kritici Jacques Sadoul a Jacques van Herb sice tvrdí, že se francouzská SF vyrovná nejlepším výtvorům amerických autorů, jenže takový Rottensteiner nebo Lem si to vůbec nemyslí a jako pátá kolona je podporuje kousavá definice již zesnulého Pierra Véryho, že $E = mc^2$ + čárymáryfuk = francouzská SF.

Jaká tedy je?

I když je silně ovlivněna americkou, má i své specifické rysy. Je tu patrná snaha o vyšší literární styl, mnohdy s lyrickými popisy, která by jistě byla chvályhodná, kdyby nesváděla k bombastičnosti, k "barokní jazykové hypertrofii", zkrátka k tomu, co sami známe a čemu říkáme kecání pro kecání. Různými stylistickými excesy se vlastní problematika ztrácí v jakémsi slovním guláši, místo myšlenek nastupují emoce a místo oné "dobré" literatury, o kterou usilují, přichází na svět pouze její karikatura, kýč, z něhož se vymaňuje jen málo autorů. /Prý za to může anglosaská nová vlna/. Není proto divu, že van Vogt, kterému se mnohdy povede pomíchat kategorie času, prostoru a kauzality natolik, až se mu vytratí fabule, je ve Francii pokládán za nejhlubokomyslnějšího představitele žánru. Jeho vliv se odráží v některých románech dnes již nepíšícího Gérarda Kleina

-i v románech Michela Jeuryho, o němž Francouzi prohlašují, že se vyrovná loni zesnulému Philipu K. Dickovi. Dick však používal důvěrně známých klišé SF jako stavebních kamenů pro svou existencialistickou výpověď, patřící k úplně jiné významové rovině, kdežto u Jeuryho jsou samoúčelným pohráváním si na pískovišti SF. Přes tuto pseudohlubokost se většina francouzské SF nedostává. Lem dává vinu i Bergierovi a hovoří o "fatálním vlivu tohoto ohlupujícího 'teoretika', kterého zřejmě ctí všichni francouzští autoři SF".

Dále můžeme pozorovat citelný sklon k psychologické drobnokresbě. Jenže ne vždy má autor skutečně co říci a je schopen podat psychologické konflikty přesvědčivě. Psychologizování pak působí nadutě a troufale, stává se nepřesvědčivou jalovostí. Odpovědně psaná úniková literatura je vždy lepší než literatura kladoucí si ambice, na které nemá.

Jasnost filozofického myšlení, esprit a elegance vtipu, jimiž je Francie proslulá a pro něž mohou být příkladem Voltaire a France, rovněž nejsou silnou stránkou dnešních autorů. Ti se naopak vyhýbají myšlenkovým konstrukcím a utíkají se do vágního, nicméně podrobně vylíčeného pocitu, a to za pomoci mystérií času a prostoru, která mají ospravedlnit jakýkoli nesmysl.

Dále se francouzským autorům vyčítá nadmíra sexu, že je v ději samoúčelný, že a že a že. Je to věc názoru. Nevím, zda pan Rottensteiner tímto způsobem usměrňuje spád děje a zda sex uznává, pouze když je funkční. Navzdory tomu je v zahraničí za nejpozoruhodnější francouzskou SF považován román Edwarda de Capoulet-Junaka Pallas aneb protivenství /Pallas ou la tribulation, 1967/, který byl v rodné zemi přivítán s posměchem a k němuž se Sadoul, van Herp a jiní nechtějí znát. Lem považuje Pallas za "ojedinělý, naprosto originální výkon" ztvárňující "onu plastičnost člověka jako psychické bytosti", která mu "principiálně umožňuje posunout hranice erotického kontaktu na míle za biologicky mu předepsanou sexuální sféru". Dále říká, že "Pallas je anti-SF a k tomu ještě pořádně kousavá. Je především nenáročná, vše je v ní řečeno jednoduše a bez všech těch časových motanic a filozofování na hluchých místech, které je Bergierovi tak milé..." /ten mu ale leží v žaludku!/.

Pallas je na první pohled typickou BEM-SF. Mimozemské bytosti s vypoulenýma očima a s gumovitou kůží, jako vystřižené z kosmické opery, napadnou Zemi a unesou několik lidí, mezi nimi i vypravěče a jeho sestřenici. Autor se chopil rekvizit špatné SF jen proto,

aby si z ní udělal legraci, což je patrné už z toho, že jeho "hrdinové" jsou poněkud trapné postavičky. Místo aby zorganizovali velikou a slavnou revoluci, která by znovunastolila lidský druh a potvrdila jeho nadřazenost, plýtvají silami ve směšných piklech a nicotných intrikách, až se nakonec psychicky přizpůsobují ponižující situaci podle zásady "líbej ruku, kterou nemůžeš odseknout". Mimozemšťané tyto pokusy ignorují a chovají se k lidem asi jako my ke kočkám nebo k pokojovým psíkům. A protože hrdina není schopen změnit své postavení a přivést svou mimozemskou paničku k tomu, aby ho brala vážně, naučí se ji přes veškeré nepřekonatelné anatomické rozdíly milovat.

Nedá se však říci, že by francouzští autoři, zvláště mladá generace, žili ve vzduchoprázdnu. SF není považována pouze za únik, ale i za politické a sociální fórum. Jean-Pierre Andrevon řekl: "SF byla příliš dlouho považována za únikovou literaturu. Toulali jsme se po hvězdách, možná trochu nepromyšleně jsme vychvalovali hodnoty fatálně připomínající expanzi, válku, imperialismus, antropocentrismus, rasismus, a to vše pod záminkou, že se stavíme nad jakoukoli ideologii. Je však známo, že věta 'já se do politiky nepletu' je subtilní formou přece jen nějaké politiky. Žijeme-li ve světě, který se chladnokrevně pouští do genové manipulace, ač si je dobře vědom jejího rizika, ve světě, v němž jsou černí žalářováni ve vlastní zemi, vykořisťováni a mučeni, ve světě, v němž jsou Indiáni vědecky masakrováni na vlastním území, ve světě, kde Minamata přechází v Hirošimu a Osvětim v Santiago de Chile, pak je důležité snažit se vidět jasně, i když skromnou oklikou přes SF."

Tento postoj je do jisté míry vyvolán i zkušenostmi z alžírské války, květnovými nepokoji v roce 1968 a pádem gaullismu. Mladí autoři zpracovávají i témata pojednávající např. o úloze ženy, o postavení dělníků a gastarbeitrů, o otázkách životního prostředí apod., zasazují se o originální SF zbavenou klasických vzorů. Někdy však nekladou tak přísnou hranici mezi SF a fantasy, jak je tomu zvykem, až dochází k prolínání obou žánrů. Podle Sadoula je ve Francii málo nových talentů krom Andrevona, Pelota a Brussola. Domácí autoři se každopádně prodávají hůře než autoři anglosaští. Zdá se mu, že po ballardovské "intelektualizaci" se zvolna přechází k tradičnějším formám založeným na "hard science", a dodává: "Každopádně je tomu tak v USA."

FV SSM 2154/83

Aby tohle letemsvětem nebylo zas tak useknuté, chtěl bych na závěr ještě dodat, že Lem a Rottensteiner jsou přísní pánové, že i SF jiných národů se dá spousta věcí vytknout, že se z francouzské SF dá připravit velmi čitelná antologie, jak to nedávno dokázali v NDR, že Boulle napsal mimo jiné i Hry rozumu, které si ve čtivosti nezadají s Planetou opic a které si těžko kdy česky přečteme, že se Francouzi pyšní prvním létajícím talířem v SF, a to v jednom románu Jeana de la Hire /přelom našeho století/, že Rosny starší před devadesáti lety báječně podal blízké setkání třetího druhu v novele Xipéhuzové, která vyšla i u nás roku 1918 v prachbídném překladu, že pan Guiot se na stránkách Livres de France kasá, že podá informace, a vy mu pak o ně napíšete a říkáte si, že by z toho mohl být článek pro fanzin, ale ono nic nepřijde...

-jnh-

Poznámky k taxonomii subspecií Villoidus viridis SF

Do rukou se nám dostala úvodní část českého překladu učebnice huňáčologie, jež bude jednou vydána celá. Z ní jsme se dozvěděli důležité podrobnosti o způsobu označování poddruhů huňáče zeleného. V češtině má být každý poddruh pojmenován přívlastkem, který jej charakterizuje, latinské označení musí kromě letopočtu obsahovat i zkratku odchytitele. Uveřejňujeme proto podle této normy upravené označení všech dosud udělených huňáčů:

Huňáč zelený hlavonohý /Villoidus viridis SF ssp. 1981 BV/, kterého odchytil Bohouš Vorel, je majetkem Jirky Karbusického z Liberce.
H.z. okrasný /V.v. SF ssp. 1982 VW/, odchyt Vláďa Wagner, majitel Zdeněk Rampas.
H.z. Dopplerův /V.v. SF ssp. 1983 JK/, ulovený Jirkou Kuřinou, je ve vlastnictví Honzy Hlavičky.

redakce

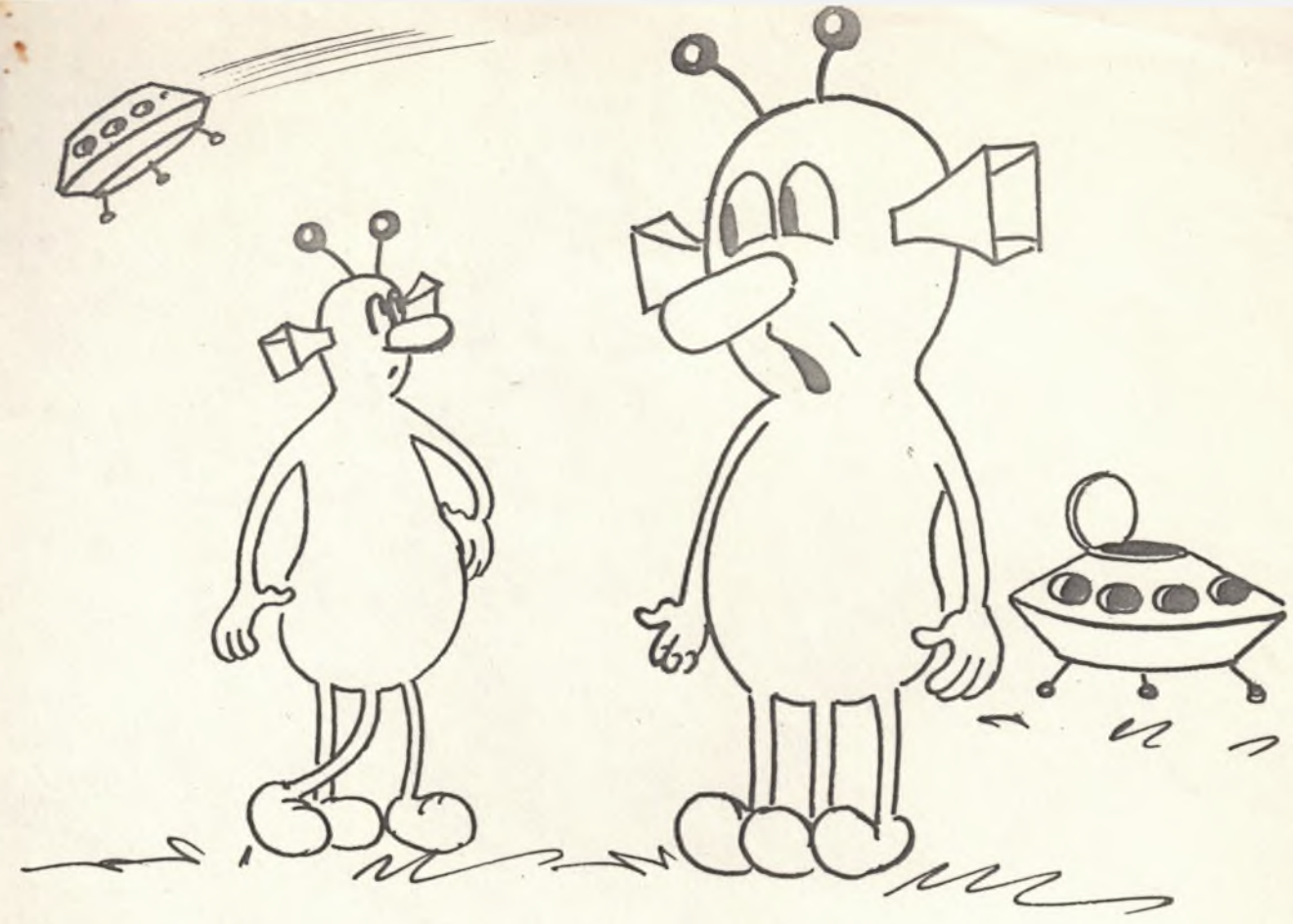
K článku SF kluby! /SF 3/

Musím odporovat XRS, ať už se za touto značkou skrývá kdokoliv. V předcházejícím čísle SF mu na tomto místě vypadla slova "v Praze", takže tvrdí, že první SFK pro práci s mládeží byl založen až 23. května 1983 v klubu Rokoska. Ovšem Jiří Karbusický vede pionýrský zájmový SF kroužek v Liberci již několik let.

Pravdou zůstává, že klub z Rokosky se úspěšně rozjíždí. Přijal označení Spectra a přestože přesídlil do hůře přístupných Bohnic, pionýrů přibylo a lektoři nadále obětavě pracují.

J. Kuřina

FV SSM 2155/83

PROČ MÁM TAK VELKOU HLAVU?! VRÁTIL JSEM SE PLNÝ DOJMŮ Z PARCONU.

